

सार्पराज्ञी। आत्मा, सूर्यो वा। गायत्री।

आयं गौः पृश्निरक्रीदसदन्मातरं पुरः। पितरं च प्रयन्स्वः ॥ १०.१८९.०१

इयम्- एषा। पृश्निः गौः- पृथिवी। पुरः- पुरस्तात्। मातरम्- स्वजननीभूतामुदकदेवताम्। असदन्- आश्रित्य। पितरम्- स्वजनकम्। स्वः- सूर्यम्। च। प्रयन्- प्रगच्छन्ती। अक्रीत्- आक्रान्तवती ॥१॥

अन्तश्चरति रोचनास्य प्राणादपानती। व्यख्यन्महिषो दिवम् ॥ १०.१८९.०२

रोचना- सूर्याख्यप्रकाशः। आत्मसूर्य इत्याध्यात्मिके। अन्तः- ब्रह्माण्डस्य मध्ये। पिण्डाण्डस्य मध्य इत्याध्यात्मिके। चरति। प्राणादपानती- प्राणापानौ चालयति। ऊर्ध्वं प्राणमुन्नयति अपानं प्रत्यगस्यति। मध्ये वामनमासीनं विश्वे देवा उपासते ॥ इति ह्युक्तम्। दिवम्- नभः। चित्ताकाशमित्याध्यात्मिके। महिषः- महात्मा। व्यख्यत्- प्रकाशयति ॥२॥

त्रिंशद्धाम वि राजति वाक्पतंगाय धीयते। प्रति वस्तोरहं द्युभिः ॥ १०.१८९.०३

वस्तोः- अहोरात्रावयवभूताः। त्रिंशद्धाम- त्रिंशद्धटिकाः। प्रति। वि राजति- सूर्यो विराजते। वाक्- मन्त्रः। पतङ्गाय- सूर्याय। धीयते- ध्रियते ॥३॥